

Heemtuinnieuws 9 november 2022

Even iets van de herfst meemaken? Een rondje heemtuin kan daarvoor zorgen. Het blad van de veldesdoorn bijvoorbeeld, waarvan er veel in de bosrand staan verkleurt nu tot prachtig geel en is op z'n mooist. Niet alleen in de boom, maar ook op de grond tekenen de patronen van het blad zich mooi af. Totdat...op maandagochtend de paden weer worden schoon geharkt, opdat u niet uitglijdt over het blad, dat door de regen glibberig is geworden. Het nog steeds vrij warme herfstweer zorgt ervoor, dat bij lang niet alle bomen en planten het groen is verdwenen en andere pigmenten of kleurstoffen zich laten zien. Zo ook bij de koningsvaren langs het pad naar het witte bruggetje. De meeste jaren vertonen deze grote varens nu de prachtigste kleuren. Nu is het blad nog voor het grootste deel groen. Deze oude, 100-jarigen zijn geen uitzondering, heer of dame (het zou ook koninginnevaren kunnen zijn) ,plant zich, net als vele andere varens, op bijzonder wijze voort: In het midden van deze varen groeit een stengel met heel veel bruine sporendoosjes. Als deze rijp zijn, springen bij droog weer de sporendoosjes open en komen er wolken groene sporen vrij. Die sporen of sporangia groeien ondergronds uit tot een kleine, knolvormige voorkiem of prothallia, die daar dan ,samenleeft met een schimmel. In die prothallia ontwikkelen zich de geslachtsorganen. De vrouwelijke organen scheiden na verloop van tijd een soort citroenzuur af, waardoor de mannelijke cellen worden gelokt. Tenslotte kan dan, na de bevruchting een nieuwe plant ontstaan. Vaak een langdurig en, zoals blijkt, een ingewikkeld proces. De koningsvarens in de heemtuin beginnen nu pas hun herfstkleuren te vertonen en zullen zich, naarmate de nachten kouder worden, alsnog in hun mooie herfstkleur laten zien. Aan de andere kant van het pad naar het witte bruggetje laat nu de kardinaalsmuts weer z'n mooie, rode kardinaalshoedjes zien, waaruit de oranje vruchtjes hangen. Kortom, herfst in de heemtuin van veldesdoorn naar koningsvaren en kardinaalsmuts. U vindt de heemtuin aan de Kennedylaan 33A te Nieuwkoop.

Namens IVN Nieuwkoop

Guus Domna